

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

Lausunto selvitysmies Paajasen selvityksestä sekä rahoitustyöryhmän raportista

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa selvitysmies Paajasen selvityksestä liittyen julkisin varoin toteutettujen henkilökuljetusten rahoitukseen ja toimintatapojen kehittämiseen sekä rahoitustyöryhmän raportista koskien joukkoliikenteen rahoitusta. Valtioneuvosto hyväksyi 16.5.2013 periaatepäätöksen julkisesti rahoitettujen henkilökuljetusten uudistamisesta ja velvoitti liikenne- ja viestintäministeriön asettamaan ohjausryhmän, joka vastaa uudistuksen toteuttamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta.

Selvitysmies Paajasen kehittämissuositukset ja rahoitustyöryhmän esitykset sisältävät paljon sellaisia toimenpiteitä, jotka edellyttävät muutoksia lainsäädäntöön. Pohjois-Savon ELY-keskus pitää tärkeänä sitä, että huolehditaan näiden lakimuutosten viemisestä eteenpäin. Paajasen selvityksessä ja rahoitustyöryhmän raportissa on hyvin samansuuntaisia kehittämissuoksia, jotka pitäisi nivoa yhteen konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi.

Paajanen esittää perinteisen joukkoliikenteen ja julkisesti tuetun henkilöliikenteen entistä tiiviimpää integrointia. Hän esittää, että toimivaltaisille viranomaisille annetaan lailta nykyistä selkeämpi tehtävä suunnitella ja yhteen sovittaa kaikki julkinen henkilöliikenne. ELY-keskus korostaa, että suunnitteluun tulee vahvasti yhdistää esteetön, joustava ja asiakasystävällinen avoin palvelu- ja kutsujoukkoliikenne, jolloin erilliskuljetuksia voidaan vähentää huomattavasti. Lisäksi suunnittelu yhteistyö tulee ulottaa esim. koulujen alkamis- ja loppumisajankohtiin sekä palvelujen aukioloaikoihin ja saavutettavuuteen.

Paajasen selvityksen mukaan valtion tulee varmistaa eri sektoriministeriöiden palvelujen tuottamiseen liittyvien henkilöliikenteen määrärahojen kohdentaminen kustannustehokkaasti yhdelle hallinnonalalle, joka luontevimmin olisi liikenne- ja viestintäministeriö. ELY-keskus näkee määrärahojen keskittämisen yhdelle hallinnonalalle oleellisena toimenpiteenä henkilökuljetusten kokonaiskustannusten kasvun hidastamiseksi sekä määrärahojen kohdentamiseksi kustannustehokkaasti.

Paajanen esittää, että joukkoliikennelaissa mainittujen toimivaltaisten joukkoliikenneviranomaisten tulee perustaa perinteisen joukkoliikenteen, sosiaalitoimen ja sivistystoimen henkilökuljetusten sekä kuljetusten tilauspalvelujen hankinnasta vastaavia logistiikkayksiköitä. Vaikka perustettavien logistiikkayksiköiden myötä henkilöliikenteen suunnitteluun ja hankintaan tarvittaisiin kaiken kaikkiaan aikaisempaa vähemmän henkilöresursseja, ELY-keskus painottaa riittävien henkilöresurssien varmistamista toimivalta-alueellaan.

Rahoitustyöryhmän ehdotusta joukkoliikenteen määrärahan jakamisesta kolmeen eri palvelutasoluokkaan (peruspalvelutaso, kysyntää ylläpitävä taso ja kilpailukykyinen taso) vuodesta 2015 alkaen ELY-keskus pitää tarkoituksenmukaisena. ELYjen ja kuntien välisissä yhteistyösopimuksissa sovitaan tarkemmin joukkoliikenteen suunnittelun ja seurannan yhteistyöstä ja kustannusjaosta, mihin ELY-keskus toivoo selkeää kannanottoa ja ohjeistusta valtion taholta.

Molemmissa selvityksissä henkilöliikenteen uudistamisen perusajatuksena on perinteisen joukkoliikenteen ja kaiken julkisesti tuetun henkilöliikenteen suunnittelu ja hankinta uudella tavalla. Uudistuksessa erilaisten henkilökuljetusten yhdistäminen ja matkojen ohjaaminen avoimeen joukkoliikenteeseen on avainasemassa. Paajasen esitystä vammaispalvelulain mukaisten matkojen siirtämisestä Kelan korvattavaksi ELY-keskus ei näe uudistuksen kannalta toivottavana. Henkilöliikenteen kokonaisvaltaisen suunnittelun ja hankinnan näkökulmasta myös eri liikennemuotoja koskevista eroista tulisi luopua ja poistaa esimerkiksi taksikiintiöt.

Airi Muhonen
Liikennejärjestelmäpäällikkö

Satu Huttunen
Joukkoliikennepäällikön sijaisena
joukkoliikenneasiantuntija

Tiedoksi Arkisto POSELY
Seppo Huttunen